

ม.มหาสารคามลงแขกดำนา สืบสานประเพณี'ปลูกวันแม่เก็บเกี่ยววันพ่อ'

“ชาวนา” ถือเป็นกระดูกสันหลังของชาติ ที่ต้องทำงานหลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดิน ซึ่งปัจจุบันถึงแม้ว่าวิถีชีวิตในการทำการเกษตรจะเปลี่ยนไปมีเทคโนโลยี เครื่องมือการทำนาทันสมัยมาแทนที่ ทำให้ลดระยะเวลาการทำงานได้มากขึ้น แต่ก็ยังมีหลายหน่วยงานที่ต้องการจะอนุรักษ์วัฒนธรรมการทำนาในรูปแบบดั้งเดิมเอาไว้ เพื่อให้ลูกหลานได้เห็นถึงความยากลำบากของการทำนาว่าเป็นอย่างไร

ศาสตราจารย์ดร.ปรีชา ประเทพา ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม กล่าวว่า เนื่องในวันที่ 12 สิงหาคมของทุกปี เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งปีนี้ทรงมีพระชนมพรรษา 83 พรรษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงได้จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ขึ้น

ในโครงการ “ลงแขกปักดำนา” ณ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรกรรมเฉลิมพระเกียรติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (โครงการฟาร์มมหาวิทยาลัยมหาสารคาม) ตำบลนาสีนวน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

โดยในปีนี้อาชีพที่นำมาปลูกเป็นข้าวเหนียวพันธุ์ กข.6 ปลูกบนเนื้อที่ 5 ไร่ มีนายไกรสร กองฉลาด รองผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม เป็นประธานเปิดงาน พร้อมกับร่วมสาธิตการไถนาแบบดั้งเดิมโดยใช้กระบือในการไถนาร่วมกับพันเอกธวัชชัย แจ่งประจักษ์ ผู้บังคับการกองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อยจังหวัดมหาสารคาม อาจารย์อารีรัตน์ รักษาศิลป์ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้งนี้มีนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ แต่งกายแบบแฟนซี มาร่วมสร้างสีสันภายในงาน และวงดนตรีศิลปีสานมาบรรเลงทำนองพื้นบ้านอีสานเพื่อให้การลงแขกดำนาเป็น

ไปด้วยความสนุกสนาน

ซึ่งกิจกรรมประเพณีลงแขกดำนา จัดขึ้นเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ 12 สิงหาคม 2558 ให้คณาจารย์ บุคลากร นิสิต ได้ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ถวายเป็นราชสักการะ โดยการรักษาและอนุรักษ์ประเพณีการลงแขกปักดำนา ซึ่งเป็นรากฐานของคนไทย ตามกำหนดที่ว่า "ปลูกวันแม่ เก็บเกี่ยววันพ่อ" ซึ่งปีนี้จัดขึ้นติดต่อกันเป็นปีที่ 5 แล้ว

สำหรับบรรยากาศในงานน้องๆ นิสิต ที่แต่งตัวแฟนซีกว่า 300 คน ตั้งขบวนพ็อนรำต้อนรับแขกผู้มีเกียรติ ก่อนจะกระจายตัวกันประจำบนคันนา เนื้อที่ 5 ไร่ สร้างสีสันพ็อนรำในชุด "สาวสารคามลำเพลิน" ด้วยการแต่งกายเฉพาะตัวของน้องๆ ซึ่งสร้างสีสัน เน้นความฮา เป็นการ

แสดงออกถึงความสมัครสมานสามัคคีในองค์กร ก่อนที่จะร่วมกันลงแปลงนาเพื่อปักดำข้าวในนาบนพื้นที่ 5 ไร่ ซึ่งการดำนาแล้วเสร็จอย่างรวดเร็ว

ทั้งนี้ การลงแขกปักดำนาแบบดั้งเดิม ถือเป็นภูมิปัญญาวิถีชีวิตชาวนาอีสานในอดีตเมื่อถึงฤดูกาลทำนา โดยชาวนาจะหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนช่วยเหลือกัน ช่วยกันทำนาโดยไม่มีค่าจ้างแรงงาน แต่ปัจจุบันการพัฒนาเศรษฐกิจในระบบทุนนิยมสมัยใหม่ ทำให้แรงงานในนาขาดแคลนอย่างหนัก หลายครอบครัวจึงมีการจ้างแรงงานจากที่อื่นมาช่วย ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ซึ่งทำให้

ปัจจุบันประเพณีลงแขกปักดำนาอันเป็นประเพณีที่ดั้งเดิมที่ใกล้จะสูญหายไปจากสังคมในชนบท และกำลังจะกลายเป็นตำนาน มหาวิทยาลัยมหาสารคามจึงได้จัดกิจกรรมนี้ขึ้นเพื่อสืบสานอนุรักษ์ประเพณีการลงแขกปักดำนาให้คงอยู่สืบไป

ด้าน นายกฤตวิกรม บาไสย นิสิตชั้นปีที่ 2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กล่าวว่าตนเองเป็นลูกชาวนา ทำให้ดำนาเป็นเพราะพ่อแม่สอนมาตั้งแต่เด็กๆ พี่นเพตนเองเป็นคนอีสาน ช่วยพ่อแม่ทำนาทั้งหว่านกล้า บักดำ จนถึงใช้ควายไถนา กิจกรรมในวันนี้ถือเป็นกิจกรรมที่ดีให้อะไรหลายๆ อย่างในด้านความสามัคคีในหมู่คณะ ทำให้เกิดความสำนึกเกิดขึ้น ได้รับทักษะใหม่ๆ ซึ่งเด็กรุ่นใหม่จะไม่ทราบว่าการดำนาเป็นอย่างไร ส่วนใหญ่ถูกเลี้ยงดูมาด้วยความสะดวกสบาย คนที่ไม่เคยดำนาก็จะทราบว่าวิธีการดำนาเป็นอย่างไร เพื่อเป็นทักษะในชีวิตอย่างหนึ่งให้ได้ทราบว่านี่แหละคือวิถีชีวิตสิ่งที่พ่อแม่และบรรพบุรุษสั่งสอนเรามา

ยุทธนา ไชติชูตระกูล